

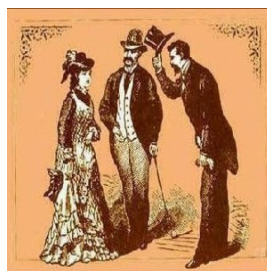
UN IMPERATIV MODERN - CODUL BUNELOR MANIERE

Ala LÎȘÎI, *bibliotecar principal
serviciul Comunicarea Colecțiilor*

„Comportamentul este o oglinda în care fiecare își arată imaginea”.
J. W. Goethe

Omul de azi este un om armonios dezvoltat. Una din bogățiile spirituale este atitudinea față de alți oameni. Cunoașterea și respectarea unor forme generale de conduită, de politețe înlesnesc în mod substanțial relațiile umane.

Prin **politețe** se subînțeleg acele forme de conduită, care exprimă un anumit acord cu normele de conviețuire a oamenilor în societate. **Politețea** se învață. Și se învață ușor. Nici un copil nu este prea mic ca să poată însuși regulile de conduită. De la cea mai fragedă vîrstă copilul trebuie să știe cum să se comporte în societate. Desigur, primele reguli de politețe le învață de la părinți și bunici. Apoi învață de la doamna educatoare, de la doamna învățătoare și de la toți profesorii.

Ținem cu toții cont de sfaturile acestor oameni, dar se întîmplă să mai și greșim. Și deloc nu e plăcut să primim observații și reproșuri. Care sînt o problemă pentru noi. Din fericire, problema are o soluție: **Politețea**. Dacă sîntem politicoși cu toată lumea ne salvăm de observații.

Pretutindeni în lume, cărțile care ne învață normele de comportament civilizat se bucură astăzi de un imens succes. A avea „**cei șapte ani de acasă**” înseamnă a ne comporta respectuos și cu bună-cuviință pe tot parcursul zilei, în orice situație, cu toată lumea: cu părinții, cu profesorii, cu colegii, cu prietenii, cu vecinii, etc. Multe îndrumări practice oferă doritorilor Mihaela Gîgă în cartea „**Cei șapte ani de acasă: codul bunelor maniere pentru copii**” (București, 1999, ed. a 3-a). Cartea se adresează elevilor și celor care participă la educația tinerei generații.

Ion Drăgan, în culegerea „**Educația noastră cea de toate zilele**” (Timișoara, Ed. Eurobit, 1992), răspunde la mai multe întrebări: „Ce este Codul bunelor maniere?”, „Ce este ținuta fizică, ținuta la masă, ținuta vestimentară?”. „Educația este cel mai frumos dar pe care-l poate dobîndi omul” (Platon), însă „omul nu poate ajunge om decît prin educație” (E. Kant).

Cartea „**Bunele maniere**” de Iurie Miron (Ch.: Lyceum, 2009) reprezintă un cod al bunelor maniere pentru copii, dar le poate fi utilă și cadrelor didactice, părinților în a educa generației în creștere. Aici găsim noțiuni generale despre bunele maniere,

din istoria bunelor maniere, maxime, curiozități, proverbe despre bunele maniere, studii de caz, precum și texte literare care valorifică tematica dată.

N. James scrie: „Trei sînt în viața omenească lucruri importante. Primul este să fii amabil. Al doilea este să fii amabil. Și al treilea este să fii amabil”.

„Are maniere frumoase acela care pune în situații neplăcute un număr cît mai mic de oameni” (Jonathan Swift).

Cunoscînd bine regulile de conduită, omul se simte mai sigur pe situație la mesă, la serviciu, în societate, pe Internet, în familie sau în străinătate. A ști să te porți **cum se cade** este un dar. Oare nu e minunat să fii amabil, tolerant, atent în orice situație?!

Aplicarea normelor unui comportament civilizat face viața noastră mai simplă.

O altă carte, „**Ghidul bunelor maniere**” de Sylvie-Anne Chatelet (București :

Ed. Niculescu , 2007) contribuie la stabilirea anumitor limite precise, peste care omul nu trebuie să treacă. Multe dintre normele de comportare cuprinse în acest ghid se cunosc din timpuri străvechi și s-au transmis din generație în generație. Cu regret, unele însă încep să fie uitate. „**Ghidul bunelor maniere**” ajută, pe de o parte, să reîmprospătăm memoria și, pe de altă parte, aduce la cunoștință și alte uzanțe pe care le putem adăuga bagajului nostru de bune maniere. Sînt convinsă, că bunul sau prostul gust se desprinde din tot ceea ce sîntem, facem sau avem, iar normele etichetei sînt o mărturie că avem gust, sîntem educați , astfel ne promovăm o imagine adecvată.

Peggy Post oferă publicului larg „**Codul universal al bunelor maniere**” (București : Ed. Antet, s.a.) în trei volume, fiecare volum, avînd subiectul său.

În **Volumul 1** autorul vine cu sfaturi: cum se organizează o petrecere la domiciliu, sărbătoririle speciale, cum se aranjează masa, sfaturi pentru musafiri și gazde, spectacole cu publicul, chiar și toasturi (de logodnă, la nunți, pentru toate ocaziile).

Volumul 2 conține îndrumări practice despre cadouri: cum și ce cadouri se oferă la anumite ocazii, cum se mulțumește pentru cadouri, ce este logodna, cum se planifică nunta, precum și diferite formule de salut(salutări în public, în societate, la birou).

Care sînt bunele maniere în comunicare? Autorul, Peggy Post, în **Volumul 3** oferă sfaturi despre arta conversației, cum se scrie o scrisoare personală, de mulțumire, de felicitare, de afaceri, despre conversația la telefon (cum se răspunde la telefonul de afaceri, public, celular), precum și totul despre manierele de zi cu zi, relațiile dintre oameni, bunele maniere la masă.

Normele etichetei nu sînt nimic altceva decît indicatoarele după care ne ghidăm pe drumul spre bunul gust. Manierele însă trebuie să se schimbe pentru a ține pasul cu lumea.

Despre bunele maniere de astăzi aflăm în cartea „**Codul bunelor maniere astăzi**”(București : Humanitas, 2005) de Aurelia Marinescu. Este cea de a treia ediție, revăzută și adăugată (1995 - prima ediție, 1999 – ediția a doua). Volumul de față mai este numit „**Codul doamnei Marinescu**”, scris cu inteligență, umor și îngăduință. Aici primim răspuns la mai multe întrebări: Cum au apărut bunele maniere? Cum arată un om manierat? Ce înseamnă salutul? Care sînt formulele de adresare? Totul despre: arta conversației, arta

de a dăru cadouri, scrisori (hîrtia, plicul, variante scurte, faxul), precum și bunele maniere la masă și vestimentația. Există varianta electronică a acestei cărți. Doritorii au ocazia să audieze conținutul cărții chiar în lectura autoarei: <http://biblioteki.net>

Cartea lui Mircea Munteanu „**Maniere, modă și...manele**” (Pitești : Ed. Carminis, 2003) este destinată celor care vor să educe (copii, tineri, adulți), care trebuie să educe (părinți, bunici, cadre didactice) și cei cărora , în general, le place lectura.

Cartea îmbină teme cunoscute cu noutăți care-i motivează originalitatea și calitatea: meditații (proverbe, maxime, cugetări), citate din opere celebre, definiții, reguli. Autorul afirmă: „**Maniera**” este modul de a se comporta sau de a se prezenta în societate, comportare, ținută, iar „**Codul manierelor elegante**” reprezintă ansamblul de reguli privitoare la buna purtare în societate, politețe, amabilitate, bună-cuviință”,

„Multe lucruri minunate există, dar nimic nu-i mai minunat decît omul”. (Sofocle) Manierele sînt o oglindă în care fiecare își arată fața, iar prin politețe devine fermecător și frumos, și „cît timp sîntem printre oameni să ne purtăm omenește”(Seneca). Cînd avem nevoie de soluții practice și răspunsuri la cele mai diferite probleme pe care le întîmpinăm zilnic, apelăm la „**ABC-ul comportării civilizate**”(Ch. : Ed. Universitas, 1992) de Nicolae Mareș. Autorul propune sfaturi pentru un comportament civilizat. Este un îndrumar presărat cu proverbe și citate din creația unor oameni celebri, din care aflăm că ținuta vestimentară are o importanță deosebită în societate. Să ne îmbrăcăm în primul rînd cu ce ne stă bine și nu neapărat cu ceea ce este la modă. Moda trebuie să meargă mîna în mîna cu bunul gust.

Ce trebuie să fie frumos în comportarea noastră? Totul!

Totul trebuie să fie în noi frumos: privirea, strîngerea mîinilor, tainele gîndului și mișcarea buzelor cînd spunem adevărul. Totul trebuie să fie la om strălucitor și autentic, ca o izbîndă a frumuseții și a bogăției spirituale. Mai multe despre frumusețea comportării aflăm din cartea „**Frumusețea comportării**” (București : Ed. științifică, 1966) de Ileana Iuga.

„Conduita frumoasă este conformarea cu demnitatea omului în ceea ce natura lui diferă de a celorlalte viețuitoare...”(Cicero).

Următorul volum nu este un simplu cod al bunelor maniere, ci o carte în

care se vorbește cu mult umor despre situații în care nimerim zilnic. **„Politețea de zi cu zi : respectul pe care ni-l datorăm unii altora”**(București : Curtea Veche, 2002) de Donald McCullough.

Regulile sînt un simplu mijloc de comunicare care ne ajută să ne înțelegem cu semenii noștri. Gesturile mărunte fac cît o mie de cuvinte. Cum să te porți într-o situație? Și, mai ales, de ce să te porți astfel? Sinceritatea cuceritoare a acestei cărți poate oferi toate răspunsurile. În situații firești , jenante, bizare sau năstrușnice , **politețea** poate să ne scoată din impas . Spuneți „vă rog” „mulțumesc”. Nu întîrziți. Respectați-i pe cei mai în vîrstă. Nu glumiți pe socoteala altora.ș.a.

Are perfectă dreptate autoarea cărții **„Elemente de protocol”**(Lumina Lex, 2000) Verginia Vedinaș, că omul învață să fie om din cărți, că dincolo de adevărul pe care-l află din cărți, de la alții, adevărul este în el însuși. **Dacă nu este acolo, în interiorul ființei sale, nu-l va afla nici în zece biblioteci.**

În **„Elemente de protocol”** sînt conturate principiile și ideile generale care ar ghida pe indivizi în evoluția lor profesională, umană, socială.

Protocolul poate fi definit ca **totalitatea regulilor de conduită ce trebuie respectate** zi de zi, acasă și în **societate**. Totul despre regulile de conduită în societate: ținuta fizică, ținută vestimentară, salutul, prezentarea, conversația, comportarea în viața zilnică, chiar și cîteva sugestii de meniuri aflăm din cartea **„Reguli de protocol și comportare în societate” de N. Frîncu (București : Știința, 1973).**

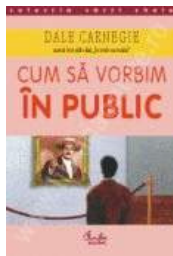
Unii critici consideră, că lucrarea **„Codul bunelor maniere în afaceri : avantajul competitiv al profesionistului de azi” de Ann Marie Sabath (București : Ed. Vremea, 2000)** ar trebui să fie utilizată ca un cod de comportament la birou, deoarece aici omul de afaceri, aflat la început de carieră, va găsi răspuns la multe întrebări: Cum să facă o primă impresie pozitivă, salutul și prezentarea, arta conversației în afaceri, bunele maniere la telefon, la recepții ș.a.

Nu-i așa că emoțiile dinaintea unui examen, a unui interviu sau a unei întîlniri importante se transformă, de cele mai multe ori, în teamă? „Puterea de afirmare a personalității, inclusiv prin ceea ce spuneți, este esențială pentru reușita dumneavoastră”, afirmă Dale Carnegie.

„Cum să vorbim în public” (București : Curtea Veche, 2000) de Dale Carnegie este un manual despre discursul de orice fel. Autorul propune metode, tehnici practice și sugestii care, odată însușite, își vor face efectul.

Există monedă europeană, fotbal european, meteorologia europeană. Este firesc să existe și un cod comun al bunelor maniere. Un cod european al bunelor maniere trebuie să folosească un limbaj clar – un ghid util pentru a ne putea comporta civilizată atît în România, cît și în Italia, Franța, Germania, Grecia..., oriunde în Europa.

Volumul **„Bunele maniere în Europa : Ghid al comportamentului civilizată” (București : Ed. Runa, 2005) de Grazia Valci** este compus din mai multe capitole(13):

Evenimente din viața personală, în societate, stilul, simbolurile, ospitalitatea, Internetul și factorul social, bunele manere și ecologia.

Din capitolul „Bunele maniere și ecologia” învățăm cu toții să ne respectăm planeta cu multă seriozitate și într-un mod concret, nu numai în vorbe. Să nu poluăm mediul înconjurător cu zgomotul asurzitor al traficului, să nu-l otrăvim cu smogul și să nu-l lășăm niciodată lipsit de apărare. Este propus „**Decalogul pentru protejarea mediului**”: nu claxonați îndelung, nu aruncați gunoaiile la întâmplare, nu tăiați copacii la întâmplare și **Buna administrare a resurselor naturale**. „Omul este dator să trăiască frumos atît pentru sine cît și pentru alții.” Iubirea și patima pot să zboare, dar bunăvoința va triumfa întotdeauna, spunea Goethe.

În orice situație purtați-vă așa cum ați vrea să se comporte și alții față de Dumneavoastră. „Purtarea fiecăruia e ceea ce face din el inima și inteligența pe care le are” (B. Gracian).

Toate cărțile care vizează bunele maniere aflate pe rafturile bibliotecii noastre vă vor fi buni consilieri în a vă cultiva un comportament onorabil și demn de un om civilizat al secolului XXI.

Bibliografia:

1. **Carnegie, Dale de.** Cum să vorbim în public. București : Curtea Veche, 2000. 187 p. ISBN 973-8120-24-1.
2. **Châtelet, Sylvie-Anne de.** Ghidul bunelor maniere. București : Ed. Niculescu, 2004. 157 p. ISBN 973-568-504-3.
3. **Châtelet, Sylvie-Anne de.** Ghidul bunelor maniere. București : Ed. Niculescu, 2007. 157 p. ISBN 978-973-748-131-3.
4. **Drăgan, Ion.** Educația noastră cea de toate zilele. Timișoara : Ed. Eurobit, 1992. 448 p. ISBN 973-95609-5-4.
5. **Frâncu, N.** Reguli de protocol și comportare în societate. București : Știința, 1973. p.149. ISBN 973-588-248-5.
6. **Gîgă, Mihaela.** Cei șapte ani de acasă : codul bunelor maniere pentru copii. București, 1999. 96 p. ISBN 5-7027-0949-7.
7. **Iuga, Ileana.** Frumusețea comportării. București : Ed. științifică, 1966. 79 p.
8. **Mareș, Nicolae.** ABC-ul comportării civilizate. Ch. : Ed. Universitas, 1992. 72 p. ISBN 5-362-00839-0.
9. **Marinescu, Aurelia.** Codul bunelor maniere astăzi. București : Humanitas, 2005. 326 p. ISBN 973-50-1019-4.
10. **McCullough, Donald.** Politețea de zi cu zi : respectul pe care ni-l datorăm unii altora. București : Curtea Veche, 2002. 264 p. ISBN 973-8356-10-5.
11. **Miron, Iurie.** Bunele maniere. Ch. : Lyceum, 2009. 96 p. ISBN 978-9975-9794-1-2.
12. **Munteanu, Mircea.** Maniere, modă și...manele. Pitești : Ed. Carminis, 2003.

- 175 p. ISBN 973-8418-21-6.
13. **Post, Peggy.** Codul bunelor maniere : În 3 vol. București : Ed. Antet. Vol. 1-3
 14. **Sabath, Ann Marie.** Codul bunelor maniere în afaceri : avantajul competitiv al profesionistului de azi. București : Ed. Vremea, 2000. 175 p. ISBN 973-9423-35-3.
 15. **Valci, Grazia.** Bunele maniere în Europa : Ghid al comportamentului civilizat. București : Ed. Runa, 2005. 199 p. ISBN 973-86877-3-X.
 16. **Vedinaș, Virginia.** Elemente de protocol. Ch. : Lumina Lex, 2000. 271 p. ISBN 973-588-248-5
 17. www.maniere.go.ro
 18. www.afla.ro
 19. www.coresi.net
 20. www.bunemaniere.ablog.ro
 21. www.manners.ru
 22. www.etiket.ru
 23. faglife.ru
 24. www.Knigge.ru
 25. www.nanya.ru
 26. www.youtube.com

